

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „РАН БОСИЛЕК“

5300 Габрово, ул. “Орлово гнездо” 12, www.ranbosilek.com

тел.: 066 / 807 516

e-mail: info-700102@edu.mon.bg

УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА

ПОЗИТИВНА ДИСЦИПЛИНА

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ДИСЦИПЛИНА

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Училищна политика за утвърждаване на позитивна дисциплина за учебната 2026/2027 година определя общата ценностна, педагогическа и организационна рамка, чрез която ОУ „Ран Босилек“ – Габрово изгражда и поддържа сигурна, подкрепяща, приобщаваща и развиваща образователна среда. Политиката обединява превенцията, ранната педагогическа намеса, възстановителните практики, партньорството със семейството и споделяната отговорност на всички участници в училищния живот.

В основата на политиката стои разбирането, че дисциплината не е механично спазване на правила и не се свежда до санкциониране на неприемливо поведение. Тя е целенасочен възпитателен процес, чрез който учениците постепенно изграждат самоконтрол, лична отговорност, уважение към другите, умения за диалог, саморефлексия и конструктивно разрешаване на конфликти. Позитивната дисциплина насочва вниманието към причините за поведението, към възможностите за учене от преживяното и към възстановяване на нарушените отношения.

През учебната 2026/2027 година ОУ „Ран Босилек“ поставя особен акцент върху превенцията, навременната комуникация, ролята на класния ръководител като първи координатор и медиатор, експертната подкрепа на педагогическия съветник, активното участие на родителите и осъзнатата отговорност на учениците. Водещ принцип е, че предмет на педагогическа работа е конкретното поведение, а не личността на детето, като във всички действия се съхраняват неговото достойнство, права, чувство за принадлежност и възможност за позитивна промяна.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Настоящата политика е разработена в съответствие с:

- Закона за предучилищното и училищното образование;
- Държавните образователни стандарти;
- Етичния кодекс на училищната общност;
- Стратегията за развитие на училището;
- ПДУ.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПОЗИТИВНАТА ДИСЦИПЛИНА

1. Уважение и достойнство – всяко дете се третира с уважение, без унижение, насилие или дискриминация.
2. Ясни правила и очаквания – правилата са малко на брой, ясно формулирани и разбираеми за всички ученици.
3. Последователност и справедливост – прилагането на правилата е еднакво и последователно.
4. Превенция вместо наказание – акцентът е върху предотвратяването на проблемно поведение.
5. Лична отговорност – учениците се насърчават да поемат отговорност за своите действия.
6. Партньорство – активно сътрудничество между училище, семейство и общност.

IV. ЦЕЛИ НА ПОЛИТИКАТА

Общи цели:

- Създаване на позитивна и безопасна училищна среда;

- Намаляване на конфликтите и агресивните прояви;
- Повишаване на мотивацията за учене и участие;
- Изграждане на социални и емоционални компетентности.

Специфични цели:

- Утвърждаване на разбирането, че ОУ „Ран Босилек“ функционира не просто като образователна институция, а като сплотена училищна общност, в която ученици, родители и педагогически специалисти работят в партньорство и споделят отговорност за развитието и благополучието на всяко дете;
- Насърчаване на екипното взаимодействие между всички участници в училищния живот с обща цел – подкрепа на личностното развитие, емоционалното благосъстояние и образователния напредък на учениците;
- Изграждане на устойчива култура на доверие, сътрудничество и взаимно уважение между училището и семейството;
- Създаване на условия за активното участие на родителите в училищния живот и превантивните дейности;
- Подкрепа на всяко дете чрез координирани действия на училището и семейството, съобразени с индивидуалните потребности и възрастовите особености.

КОНЦЕПТУАЛНА РАМКА НА ИЗЛОЖЕНИЕТО

Политиката се реализира като единен училищен модел, в който превенцията предхожда интервенцията, диалогът предхожда санкцията, а подкрепата и възстановяването на отношенията са водещи при всяка педагогическа ситуация. Отговорностите на отделните участници не се разглеждат изолирано, а като взаимосвързана система от действия, насочени към благополучието, развитието и образователния напредък на ученика.

Изложението на настоящата политика следва логиката: ясни принципи и очаквания → разпределени роли и отговорности → превантивни и възстановителни подходи → конкретни вътрешни процедури → наблюдение, проследяване и оценка на резултатите. По този начин позитивната дисциплина се превръща от отделна педагогическа практика в последователна училищна култура, споделена от ученици, родители, учители и ръководство.

V. РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ

1. Ръководство на училището

Ръководството на училището има ключова роля за прилагането и устойчивостта на Училищната политика за утвърждаване на позитивна дисциплина, като:

- създава организационни, педагогически и управленски условия за прилагане на принципите на позитивната дисциплина в училищната среда;
- координира и подкрепя процесите, свързани с превенция, разрешаване на конфликти и развитие на позитивен училищен климат;
- наблюдава и следи последователното и еднакво прилагане на политиката от всички педагогически специалисти;
- анализира ефекта от предприетите мерки и дейности, свързани с поведенческите прояви и училищната среда;
- осигурява и насърчава участия в обучения, квалификации и вътрешноучилищни форми за повишаване на компетентностите на педагогическия персонал в областта на позитивната дисциплина;
- подкрепя и координира екипната работа чрез активно взаимодействие с постоянни и временни комисии, както и с ЕКК, като насърчава споделената отговорност и вземането на съвместни, професионално обосновани решения;

- оказва методическа и управленска подкрепа на класните ръководители и педагогическите специалисти при по-сложни случаи;
- гарантира прозрачност, професионализъм и етично отношение при работа с ученици и родители;
- отстоява интереса и благополучието на всяко дете като водещ принцип във всички управленски решения;
- родителите/настойниците се насърчават да бъдат активни партньори на училището и педагогическите специалисти при прилагането и поддържането на позитивна дисциплина и безопасна, подкрепяща учебна среда.
- Поддържане на постоянна, открита и конструктивна комуникация с класния ръководител, другите педагогически специалисти, педагогически съветник и директор като отговарят своевременно на отправени запитвания и при необходимост инициират срещи за обсъждане на развитието и благополучието на ученика.

2. ОСНОВНИ ОТГОВОРНОСТИ НА КЛАСНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ

Класният ръководител има ключова координираща и подкрепяща роля в изграждането и поддържането на позитивна дисциплина, безопасна учебна среда и благоприятен психосоциален климат в паралелката. В рамките на своите професионални компетентности той/тя:

- Прилага принципите на позитивната дисциплина в ежедневната си педагогическа практика, като насърчава саморегулацията, отговорното поведение и уважението към другите.
- Наблюдава системно и анализира поведението, взаимоотношенията, академичния напредък и емоционалното състояние на учениците в паралелката, като отчита индивидуалните особености и потребности на всяко дете.
- Разпознава своевременно признаци на напрежение, конфликт, социална изолация или поведенчески затруднения и предприема ранна педагогическа намеса с превантивен и подкрепящ характер.
- Провежда индивидуални и групови разговори с учениците, насочени към осъзнаване на последствията от поведението, поемане на лична отговорност и съвместно търсене на приемливи и конструктивни решения.
- Създава условия за изграждане на умения за общуване, емоционална грамотност, емпатия и ненасилствено разрешаване на конфликти сред учениците.
- Осъществява първичното и водещо ниво на комуникация с родителите/настойниците, като ги информира обективно, професионално, навременно и конфиденциално за развитието, поведението и нуждите на ученика.
- Работи в активно партньорство с родителите, с цел съгласуване на подходи, очаквания и послания между училищната и семейната среда в интерес на ученика.
- Инициира и координира прилагането на договорени педагогически мерки, подкрепящи стратегии или индивидуални планове, като проследява тяхната ефективност и осигурява последователност и подкрепа в процеса.
- Предоставя регулярна, ясна и конструктивна обратна връзка на учениците и родителите относно поведението, напредъка и социалното развитие, като акцентира както върху постиженията, така и върху областите за подкрепа.
- Документира предприетите действия и при необходимост информира ръководството на училището и педагогическия съветник в писмен и устен вид за наблюденията, мерките и резултатите от тях.

- Участва активно в екипната работа с педагогическия съветник, училищното ръководство, ресурсни специалисти и съответните училищни комисии, като допринася за координирани и устойчиви решения.

- Съдейства за прилагането на училищните политики и процедури, свързани с превенция на агресията, тормоза и рисковото поведение.

- Допринася целенасочено за изграждането на позитивен, сигурен и подкрепящ климат в паралелката, основан на доверие, уважение и яснота на правилата.

- Отстоява достойнството, правата и правото на развитие на всяко дете, като прилага индивидуален и недискриминационен подход и не допуска етикетирание, стигматизация или унижително отношение.

Класният ръководител като медиатор и координатор

Класният ръководител изпълнява водеща роля на медиатор и координатор в процесите по превенция, управление и разрешаване на конфликти в паралелката, като действа в интерес на учениците и в съответствие с принципите на позитивната дисциплина, етичните норми и училищните политики. В тази си роля той/тя:

- Посредничи при възникване на междуличностни конфликти между ученици, като създава безопасна и подкрепяща среда за диалог, изслушване и взаимно разбиране.

- Насърчава участието на учениците в процеса на търсене на решения, като подпомага развиването на умения за саморефлексия, емпатия, поемане на отговорност и възстановяване на нарушените взаимоотношения.

- Координира действията между ученици, родители/настойници, педагогически специалисти и училищното ръководство с цел постигане на съгласуван и устойчив подход при поведенчески или социални затруднения.

- Идентифицира необходимостта от включване на допълнителна подкрепа (педагогически съветник, психолог, ресурсни специалисти, училищни комисии или външни институции) и съдейства за своевременното ѝ осъществяване.

- Организира и участва в срещи за медиация и координация, като подпомага изясняването на позициите, формулирането на договорености и определянето на ясни отговорности за всички участници.

- Следи за изпълнението на договорените мерки и договори, като осигурява последователност, приемственост и проследяване на напредъка.

- Поддържа регулярна и професионална комуникация с родителите/настойниците, като ги информира за предприетите стъпки и насърчава прилагането на договорените подходи и в семейната среда.

- Документира процеса на медиация и координация в съответствие с училищните правила и изискванията за поверителност и защита на личните данни.

- Действа безпристрастно, с уважение към достойнството на всички участници, като не допуска обвинения, стигматизация или нарушаване на правата на учениците.

Чрез ефективното изпълнение на ролята си на медиатор и координатор, класният ръководител допринася за изграждането на култура на диалог, взаимно уважение и сътрудничество в училищната общност и за създаване на устойчива, позитивна и сигурна учебна среда.

ВЪТРЕШНА ПРОЦЕДУРА

при конфликт между ученици или при недоразумения между родители и/или педагогически специалисти

I. Основни принципи

Процедурата се основава на принципите на позитивната дисциплина, диалога, взаимното уважение, поверителността и защита на достойнството на всички участници. Основна цел е навременното и конструктивно разрешаване на възникнали ситуации, предотвратяване на ескалация и възстановяване на добрия училищен климат.

II. Обхват

Процедурата се прилага при:

- конфликти и напрежение между ученици;
- недоразумения или конфликтни ситуации между родители;
- недоразумения или конфликти между родители и педагогически специалисти;
- ситуации, които оказват влияние върху учебния процес, поведението или психосоциалното благополучие на учениците.

III. Етапи на процедурата

Етап 1: Ранно идентифициране и първична реакция

- Всеки педагогически специалист, родител или ученик може да сигнализира за възникнал конфликт или напрежение.
- Класният ръководител предприема изясняване на ситуацията чрез разговори със засегнатите страни.
- При необходимост се осигурява незабавна подкрепа с цел деескалация и предотвратяване на допълнително напрежение.

Етап 2: Първично посредничество (медиация)

- Класният ръководител изпълнява ролята на медиатор, като:
 - ✓ организира индивидуални или съвместни разговори със страните;
 - ✓ осигурява безопасна среда за изразяване на позиции и чувства;
 - ✓ подпомага страните в търсенето на взаимноприемливи решения.
- При конфликти между ученици се прилага възстановителен подход, насочен към осъзнаване на последствията и възстановяване на взаимоотношенията.
- При недоразумения между родители или между родители и учители фокусът е върху изясняване на фактите, очакванията и общата цел – благополучието на ученика.

Етап 3: Включване на допълнителна подкрепа

- При липса на напредък или при по-сложни случаи класният ръководител уведомява педагогическия съветник и/или училищното ръководство.
- Провеждат се разширени срещи с участието на съответните специалисти.
- При необходимост се разработват писмени договорености, план за подкрепа или конкретни мерки с ясно разпределени отговорности и срокове.

Етап 4: Прилагане и проследяване

- Договорените мерки се прилагат последователно от всички участници.
- Класният ръководител и педагогическият съветник проследяват развитието на ситуацията и оказват подкрепа.
- Осигурява се регулярна обратна връзка към участниците.

Етап 5: Документиране и приключване

- Предприетите действия се документират съгласно вътрешните правила на училището.
- Процедурата се счита за приключена при стабилизиране на взаимоотношенията и отсъствие на нови инциденти.
- При необходимост се предвиждат превантивни мерки за недопускане на повторна ескалация.

IV. Правила за комуникация

В рамките на процедурата всички участници:

- спазват уважителен и конструктивен тон;
- избягват обвинения, заплахи и етикетиране;
- не обсъждат случая публично или в присъствието на незаинтересовани лица;
- зачитат принципите на поверителност и защита на личните данни.

V. Роля на участниците (накратко)

- Класен ръководител – първично посредничество, координация и проследяване;
- Педагогически съветник/психолог – експертна подкрепа и консултиране;
- Училищно ръководство – вземане на управленски решения при необходимост;
- Родители – партньорство, съдействие и спазване на договореностите;
- Ученици – активно участие и поемане на отговорност.

Настоящата процедура има подкрепящ и превантивен характер. Всички предприети действия са насочени към защита на интересите на ученика, съхраняване на добрия училищен климат и изграждане на култура на диалог и взаимно уважение.

Приложение №1

ВЪТРЕШНА ПРОЦЕДУРА

при конфликти и напрежение между ученици

I. Цел на процедурата

Настоящата процедура има за цел своевременното, последователно и конструктивно управление и разрешаване на конфликти и напрежение между ученици чрез прилагане на принципите на позитивната дисциплина, възстановителния подход и педагогическата подкрепа, като водеща и координираща роля има класният ръководител.

II. Обхват

Процедурата се прилага при:

- възникнали конфликти, спорове или напрежение между ученици;
- повтарящи се недоразумения, словесни конфликти или изолиране;
- поведение, което нарушава учебния процес или социалния климат в паралелката;
- ситуации, които не изискват незабавни административни или дисциплинарни мерки.

III. Основни принципи

- превенция и ранна намеса;
- защита на достойнството на всички ученици;
- безпристрастност и обективност;
- възстановяване на взаимоотношенията;
- активна роля и отговорност на учениците;
- партньорство с родителите;
- поверителност.

IV. Етапи на процедурата

Етап 1: Сигнализиране и първоначално изясняване

- Конфликтът може да бъде сигнализиран от ученик, учител, родител или установен от класния ръководител.
- Класният ръководител събира първична информация чрез системно наблюдение и кратки, индивидуални разговори със засегнатите ученици с цел изясняване на фактите, динамиката на взаимоотношенията и възможните причини за възникналото напрежение.
- При необходимост предприема незабавни действия за деескалация и осигуряване на безопасност.

Етап 2: Индивидуални разговори с учениците

- Класният ръководител провежда индивидуални разговори с всеки участник в конфликта.
- Разговорите са насочени към:

- изясняване на фактите и гледните точки;
- осъзнаване на поведението и последствията му;
- емоционална подкрепа и саморефлексия.

• **Не се допускат обвинения, натиск или публично обсъждане.**

Етап 3: Съвместна среща и медиация

- При готовност на учениците класният ръководител организира съвместна среща.
- В ролята си на медиатор той/тя:
 - подпомага диалога между учениците;
 - насочва разговора към решения, а не към вина;
 - подпомага формулирането на взаимни договорености.
- **Прилага се възстановителен подход – фокус върху възстановяване на нарушените отношения.**

Етап 4: Договаряне на мерки и отговорности

- Съвместно с учениците класният ръководител формулира конкретни мерки:
 - правила за поведение;
 - стъпки за поправяне на нанесени вреди;
 - ангажименти за промяна.
- **Мерките са ясни, реалистични и съобразени с възрастта на учениците.**
- **При необходимост родителите се информират и се включват в подкрепата на договорените мерки.**

Етап 5: Последващо наблюдение и подкрепа

- ✓ След приключване на първичната интервенция и договаряне на мерките класният ръководител осъществява целенасочено последващо наблюдение на засегнатите ученици за период от 60 календарни дни.
- В рамките на този период класният ръководител:
 - проследява поведението и взаимоотношенията на учениците в учебна и извънучебна среда;
 - провежда периодични кратки разговори с учениците с цел подкрепа, превенция на ново напрежение и затвърждаване на позитивни модели на поведение;
 - отчита наличие на подобрене, стабилизиране или повторна поява на конфликтни ситуации;
 - при необходимост адаптира договорените мерки или предлага допълнителни подкрепящи действия.
- **При успешно стабилизиране на взаимоотношенията и отсъствие на нови инциденти процедурата се счита за приключена.**

Етап 6: Ескалация, мерки при необходимост

- При повторяеми или задълбочаващи се конфликти, включително в рамките на 60-дневния период на наблюдение, класният ръководител:
 - информира педагогическия съветник;
 - включва училищното ръководство;
 - предлага допълнителни подкрепящи мерки или изготвяне на индивидуален план за подкрепа.
- **Всички предприети действия и резултати от тях се документират съгласно вътрешните правила на училището, при спазване на принципите на поверителност и защита на личните данни.**

ВЪТРЕШНА ПРОЦЕДУРА

при конфликти и напрежение между ученик, родител и преподаватели

I. Цел на процедурата

Настоящата процедура има за цел своевременното, последователно и конструктивно управление и разрешаване на конфликти и напрежение между ученик, родител/настойник и педагогически специалисти чрез прилагане на принципите на позитивната дисциплина, диалога, възстановителния подход и педагогическата подкрепа. Водеща, координираща и медиаторска роля в процедурата има класният ръководител.

II. Обхват

Процедурата се прилага при:

- възникнали недоразумения, напрежение или конфликт между ученик и преподавател;
- конфликтни ситуации между родител/настойник и преподавател;
- случаи на напрежение между ученик, родител и педагогически специалисти, които засягат учебния процес, поведението или психосоциалното благополучие на ученика;
- ситуации, които не изискват незабавни административни или дисциплинарни мерки.

III. Основни принципи

- превенция и ранна намеса;
- защита на достойнството и правата на ученика;
- уважение и коректност между всички участници;
- безпристрастност и обективност;
- партньорство между училището и семейството;
- възстановяване на доверието и комуникацията;
- поверителност и етичност.

IV. Етапи на процедурата

Етап 1: Сигнализиране и първоначално изясняване

- Ситуацията може да бъде сигнализирана от ученик, родител, преподавател или установена от класния ръководител.
- Класният ръководител събира първична информация чрез наблюдение и индивидуални разговори с ученика, родителя и съответния преподавател, с цел изясняване на фактите, позициите и причините за възникналото напрежение.
- При необходимост предприема незабавни действия за деескалация и предотвратяване на задълбочаване на конфликта.

Етап 2: Индивидуални разговори и подготовка за медиация

- Класният ръководител провежда отделни разговори с всяка от страните.
- Разговорите са насочени към:
 - изясняване на гледните точки и очакванията;
 - насърчаване на уважителна и конструктивна комуникация;
 - фокусиране върху интересите и благополучието на ученика.
- **Определя се готовността за провеждане на съвместна среща.**

Етап 3: Съвместна среща и медиация

- Класният ръководител организира и ръководи съвместна среща между страните.
- В ролята си на медиатор той/тя:
 - осигурява равнопоставеност и спазване на правила за диалог;
 - подпомага изслушването и взаимното разбиране;
 - насочва разговора към решения, а не към обвинения.

• Целта е постигане на взаимноприемливи договорености и възстановяване на работните взаимоотношения.

Етап 4: Договаряне на мерки и отговорности

- Формулират се конкретни договорености и мерки, свързани с поведението, комуникацията и подкрепата за ученика.
- Определят се ясни отговорности за всяка от страните и срокове за изпълнение.
- Родителят/настойникът се ангажира с прилагането на договорените подходи в семейната среда.
- Преподавателите прилагат съгласуваните педагогически мерки в училищната среда.

Етап 5: Последващо наблюдение и подкрепа

- След постигане на договорености класният ръководител осъществява последващо наблюдение и подкрепа за период от 60 календарни дни.
- В рамките на този период той/тя:
 - проследява развитието на взаимоотношенията и поведението на ученика;
 - поддържа периодична комуникация с родителя и преподавателите;
 - отчита ефекта от предприетите мерки и необходимостта от корекции;
 - оказва подкрепа за устойчиво разрешаване на ситуацията.
- При стабилизиране на взаимоотношенията и отсъствие на нови напрежения процедурата се счита за приключена.

Етап 6: Ескалация, мерки при необходимост

- При липса на напредък, повторяеми конфликти или ескалация в рамките на 60-дневния период класният ръководител:
 - информира педагогическия съветник и училищното ръководство;
 - инициира включване на допълнителни специалисти;
 - предлага изготвяне на индивидуален план за подкрепа или други мерки.
- Всички действия се документират при спазване на изискванията за поверителност и защита на личните данни.

ПРОТОКОЛ

за среща между класен ръководител, родител/настойник и учител

I. Общи данни

- Училище: ОУ „Ран Босилек”
- Дата на срещата:
- Час:
- Място: Зала за комуникация

II. Участници в срещата

1. Класен ръководител:
Име и фамилия:
2. Учител/преподавател:

Име и фамилия:

Предмет:

3. Родител/настойник:

Име и фамилия:

4. Ученик :

Име и фамилия:

Клас/паралелка:

III. Основание за провеждане на срещата
(кратко и обективно описание на причината)

.....

.....

.....

.....

.....

(изложение на установените факти, без обвинения и оценки)

.....

.....

.....

.....

.....

V. Изразени позиции и становища

1. От страна на ученика (ако присъства):

.....

.....

.....

.....

.....

2. От страна на родителя/настойника:

.....

.....

.....

.....

.....

3. От страна на учителя/преподавателя:

.....

.....

.....

.....

.....

4. От страна на класния ръководител:

.....

.....

.....

.....

.....

VI. Постигнати договорености и предприети мерки
(описват се ясно, конкретно и измеримо)

1.
2.
3.

VII. Пости ангажименти

- Ангажименти на ученика:

.....

- Ангажименти на родителя/настойника:

.....

- Ангажименти на учителя/преподавателя:

.....

- Ангажименти на класния ръководител:

.....

VIII. Срок за проследяване

(напр. 30/60 дни, дата за последваща среща или обратна връзка)

.....

.....

IX. Допълнителни бележки

.....

.....

.....

X. Декларация

Настоящият протокол е съставен с цел конструктивно разрешаване на възникналата ситуация и подкрепа за благополучието и развитието на ученика.

Всички участници се ангажират да спазват договореностите и принципите на уважителна и коректна комуникация.

Име и длъжност	Подпис
Класен ръководител	
Преподавател	
Родител / настойник	
Ученик	

Настоящата процедура има подкрепящ, превантивен и възстановителен характер и цели съхраняване на добрия училищен климат, изграждане на доверие между училището и семейството и гарантиране на благополучието и развитието на ученика.

Класният ръководител, като лице, което най-добре познава учениците и носи отговорност за микроклимата в паралелката си, заема ключово място в изграждането на устойчива и подкрепяща училищна общност. Неговата роля не се изчерпва

единствено с реакция при възникнали проблеми, а е насочена преди всичко към създаване на среда, в която напрежението, конфликтите и необходимостта от подаване на сигнали се свеждат до минимум. Чрез последователна превантивна работа, внимание към индивидуалните потребности на учениците и активно присъствие в живота на паралелката, класният ръководител формира атмосфера на сигурност, уважение и доверие.

В своята дейност той/тя съдейства за изграждане на позитивен климат в паралелката, в който учениците се чувстват приети, чути и подкрепени, а различията се възприемат като възможност за учене и развитие. Класният ръководител насърчава уменията за диалог, емпатия и поемане на отговорност, като подпомага учениците да намират конструктивни решения и да развиват социална и емоционална зрялост. По този начин се изграждат здрави взаимоотношения и се предотвратяват конфликти, които биха могли да се отразят неблагоприятно върху учебния процес и личностното развитие.

Особено важно място в тази ценностна рамка заема партньорството с родителите. Класният ръководител работи целенасочено за създаване на атмосфера на взаимно доверие и сътрудничество между семейството и училището, като утвърждава общи цели, споделени отговорности и единни послания към учениците. Чрез открита, уважителна и навременна комуникация се изгражда стабилна основа за подкрепа на детето както в училищната, така и в семейната среда.

В същото време класният ръководител допринася за утвърждаване на уважително, колегиално и професионално отношение към педагогическия екип и училището като институция. Чрез своя личен пример той/тя насърчава култура на сътрудничество, взаимно уважение и споделена отговорност, което укрепва доверието между всички участници в образователния процес. В този смисъл класният ръководител се утвърждава не само като педагог и координатор, но и като носител на ценности, които изграждат спокойна, устойчива и развиваща се училищна общност.

3. Роли и отговорности на педагогическия съветник

Педагогическият съветник изпълнява консултативна, подкрепяща и експертна роля в прилагането на политиката за позитивна дисциплина и в изграждането на безопасна, подкрепяща и развиваща училищна среда. Неговата дейност е насочена към допълване и надграждане на работата на класния ръководител и педагогическите специалисти, като се осъществява в постоянен контакт и тясно сътрудничество с тях. Педагогическият съветник се включва при необходимост, когато ситуацията изисква допълнителна професионална оценка, специализирана подкрепа или по-задълбочена интервенция.

В своята работа педагогическият съветник подпомага класните ръководители и педагогическите специалисти при работа със случаи на поведенчески затруднения, междуличностни конфликти, емоционално напрежение или затруднения в адаптацията на учениците. Чрез съвместен анализ на конкретните ситуации той/тя предоставя експертна гледна точка, насоки и препоръки за подходящи педагогически и подкрепящи мерки, като цели постигане на последователен и ефективен подход.

Педагогическият съветник провежда индивидуални консултации с ученици, насочени към развитие на социални, емоционални и комуникативни умения, повишаване на саморегулацията, справяне със стреса и изграждане на умения за ненасилствено разрешаване на конфликти. Тези консултации се осъществяват в

координация с класния ръководител, като се отчита общият контекст на паралелката и индивидуалните потребности на ученика.

Съветникът съдейства при провеждане на разговори и срещи с родители, когато това е необходимо за по-ефективна комуникация, изграждане на доверие и постигане на съгласуваност между училищната и семейната среда. В тези случаи той/тя подпомага изясняването на очакванията, намаляването на напрежението и насочването на разговора към подкрепа за развитието и благополучието на ученика.

Като част от своята посредническа функция педагогическият съветник участва в медиация и посредничество при конфликти между ученици, като прилага възстановителни практики и подпомага страните в процеса на диалог, осъзнаване на последствията от поведението и възстановяване на нарушените взаимоотношения. Тази дейност се осъществява в партньорство с класния ръководител и в съответствие с вътрешните процедури на училището.

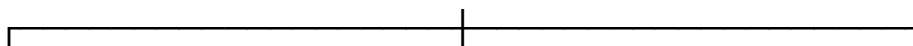
Педагогическият съветник разработва, организира и провежда превантивни дейности, обучения, тренинги и групови форми на работа, насочени към развитие на умения за самоконтрол, емпатия, емоционална грамотност и позитивно общуване. Чрез тези дейности се цели изграждане на устойчива култура на уважение и ненасилствено разрешаване на конфликти в училищната общност.

В рамките на своята експертна роля педагогическият съветник консултира училищното ръководство относно прилаганите подходи, политики и мерки за позитивна дисциплина, както и относно необходимостта от допълнителни ресурси или интервенции. Той/тя участва активно в екипната работа с ЕКК, постоянни и временни комисии, като допринася за координация и съгласуваност на действията.

Чрез тясното си сътрудничество с класните ръководители, педагогическите специалисти и ръководството, педагогическият съветник съдейства за изграждането на единен, последователен и устойчив подход в училищната общност. В цялата си дейност той/тя спазва принципите на конфиденциалност, професионална етика и защита на личното достойнство и правата на учениците, като поставя в центъра на своята работа тяхното благополучие и развитие.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ КЛАСЕН РЪКОВОДИТЕЛ, ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК И РОДИТЕЛИ

УЧЕНИК

КЛАСЕН РЪКОВОДИТЕЛ ————— ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК

————— РОДИТЕЛИ / НАСТОЙНИЦИ —————

ОБЯСНЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО (ценностно и функционално)

Класен ръководител – централен координатор

Класният ръководител заема централно място във взаимодействието, тъй като най-добре познава ученика и микроклимата в паралелката. Той/тя:

- инициира комуникацията между страните;
- координира действията и мерките;
- поддържа постоянна връзка с родителите;
- работи в тясно сътрудничество с педагогическия съветник;
- проследява развитието и ефекта от предприетите действия.

Педагогически съветник – експертна и подкрепяща роля

Педагогическият съветник:

- подпомага класния ръководител с професионална експертиза;
- участва в анализа на ситуации и предлага подходи;
- провежда консултации с ученика;
- съдейства при разговори с родители;
- подкрепя изграждането на единен и последователен подход.

Родители – партньори в подкрепата

Родителите:

- поддържат активна и конструктивна комуникация с класния ръководител;
- съдействат за прилагане на договорените мерки в семейната среда;
- работят в партньорство с училището в интерес на детето;
- допринасят за стабилност, последователност и доверие.

Ученик – фокус на взаимодействието

Всички взаимодействия са насочени към:

- благополучието и развитието на ученика;
- изграждане на умения за саморегулация и отговорност;
- подкрепа в процеса на личностно и социално израстване.

ОСНОВЕН ПРИНЦИП

Координация → Сътрудничество → Подкрепа → Превенция → Позитивен климат

Роля и отговорности на педагогическите специалисти

Педагогическите специалисти имат съществена роля в утвърждаването на позитивната дисциплина и в изграждането на спокойна, сигурна и подкрепяща училищна среда. Чрез ежедневната си работа те оказват пряко влияние върху поведението, нагласите и развитието на учениците.

Педагогическите специалисти:

- прилагат принципите на позитивната дисциплина в ежедневната си педагогическа практика, като насочват учениците към осъзнаване, отговорност и самоконтрол;
- изграждат позитивни, уважителни и подкрепящи взаимоотношения с учениците, основани на доверие, диалог и взаимно уважение;
- дават личен пример за поведение, като демонстрират спокойствие, толерантност, справедливост и професионална етика;
- разпознават навреме прояви на напрежение, конфликт или поведенчески затруднения и реагират адекватно в рамките на своята компетентност;

- работят в екип с класния ръководител, като споделят наблюдения и информация, свързани с поведението и взаимоотношенията на учениците;
- сътрудничат с родителите, като поддържат коректна, професионална и добронамерена комуникация;
- участват активно в превантивни дейности, насочени към изграждане на социални и емоционални умения у учениците;
- спазват принципите на конфиденциалност и защита на личното достойнство на всяко дете, без етикетирание и публично обсъждане на индивидуални случаи;
- подкрепят и прилагат единния училищен подход, като действат последователно и в съответствие с утвърдената политика за позитивна дисциплина.

Чрез своята работа педагогическите специалисти допринасят за изграждането на училище като общност, в която дисциплината се възприема като процес на възпитание и развитие, а не като система от санкции.

5. Роля и отговорности на родителите

Родителите са равностоен и незаменим партньор в прилагането на позитивната дисциплина и в изграждането на спокойна, сигурна и подкрепяща училищна среда. Училището разглежда семейството като ключов фактор за развитието на детето и вярва, че устойчивите резултати се постигат чрез сътрудничество, доверие и общи послания между училището и дома.

Родителите:

- подкрепят принципите на позитивната дисциплина, като приемат, че дисциплината е процес на възпитание, а не на наказание;
- работят в партньорство с училището, като поддържат открита, коректна и добронамерена комуникация с класния ръководител и педагогическите специалисти;
- участват активно в срещи и разговори, свързани с развитието, поведението и благополучието на детето;
- проявяват готовност за диалог и сътрудничество, включително в ситуации на напрежение или конфликт;
- приемат и обсъждат обективно предоставената от училището информация, основана на факти, педагогически наблюдения и професионален анализ;
- съдействат за прилагането на договорените педагогически мерки в семейната среда, като осигуряват последователност и подкрепа;
- изграждат у детето уважение към правилата, хората и институциите, чрез личен пример и ясни послания;
- подкрепят детето си емоционално, като го насърчават да поема отговорност за поведението си и да търси помощ при затруднения;
- проявяват толерантност и уважение към останалите ученици, родители и учители в паралелката;
- избягват използването на квалификации, етикети и персонализиращи обвинения, както спрямо деца, така и спрямо семейства;
- не допускат обсъждане на индивидуални случаи в неформални или публични канали, включително в родителски групи, тъй като това нарушава доверието и конфиденциалността;
- подкрепят изграждането на позитивен климат в паралелката, като насърчават децата си към емпатия, съпричастност и уважение към различията;
- споделят отговорността за възпитанието и развитието на детето, като приемат, че училището и семейството имат обща цел – благополучието на всяко дете.

Чрез активното участие на родителите позитивната дисциплина се превръща в общ подход, който подкрепя детето едновременно в училищната и семейната среда и създава условия за устойчиво развитие, спокойствие и доверие в училищната общност.

Роля и отговорности на учениците

Учениците са активни участници в училищната общност и имат важна роля в изграждането на спокойна, сигурна и подкрепяща образователна среда. Позитивната дисциплина насърчава учениците да развиват самоконтрол, отговорност и уважение към другите чрез осъзнато поведение и активно участие.

Учениците:

- спазват училищните правила и установения ред, като разбират тяхната роля за сигурността и добрия климат в училището;
- уважават правата, достойнството и различията на другите, включително на съученици, учители и служители;
- поемат отговорност за своите действия и постъпки, като осъзнават последствията от тях;
- изразяват мнението си по уважителен и конструктивен начин, без агресия и обиди;
- участват активно в училищния живот, включително в класни дейности, ученически инициативи и форми на самоуправление;
- търсят помощ и подкрепа от учител, класен ръководител или педагогически съветник, когато изпитват затруднения или попаднат в конфликтна ситуация;
- съдействат за разрешаване на конфликти чрез диалог и сътрудничество, а не чрез противопоставяне или агресия;
- приемат обратна връзка и насоки като възможност за учене и развитие;
- допринасят за изграждането на позитивен училищен климат, основан на доверие, екипност и взаимно уважение.

Чрез активното участие на учениците позитивната дисциплина се превръща в процес на осъзнаване и развитие, при който всеки ученик има възможност да се учи от опита си, да поема отговорност и да израства като личност и гражданин.

Роля и отговорности на Ученическия парламент

Ученическият парламент е важна форма на ученическо самоуправление и активен партньор на училището в изграждането на позитивна, приобщаваща и подкрепяща училищна среда. Чрез своята дейност той допринася за утвърждаване на принципите на позитивната дисциплина, диалога и отговорното поведение.

Ученическият парламент:

- представлява гласа на учениците, като изразява техните мнения, предложения и идеи по въпроси, свързани с училищния живот;
- участва активно в изграждането и поддържането на позитивен училищен климат, основан на уважение, толерантност и взаимно разбиране;
- насърчава спазването на училищните правила, като подпомага разбирането им от страна на учениците и съдейства за тяхното осъзнато прилагане;
- подкрепя принципите на позитивната дисциплина, като насочва съучениците си към диалог, самоконтрол и отговорно поведение;
- съдейства за превенция на конфликти и напрежение чрез инициативи, разговори и ученическо посредничество;
- участва в организирането и провеждането на училищни инициативи, кампании и събития, насочени към развитие на социални, граждански и емоционални умения;

- работи в партньорство с ръководството на училището, педагогическите специалисти и класните ръководители, като споделя наблюдения и идеи за подобряване на училищната среда;

- насърчава активното участие на учениците в училищния живот, доброволчеството и чувството за принадлежност към училищната общност;

- дава личен пример за уважително общуване, толерантност и отговорност, като модел за подражание сред учениците;

- съдейства за изграждането на култура на диалог и взаимно уважение, включително в ситуации на различия и напрежение.

Чрез дейността на Ученическия парламент училището утвърждава разбирането, че учениците не са пасивни получатели на правила, а активни участници в създаването на училищната среда, в която позитивната дисциплина се изгражда чрез съпричастност, осъзнатост и обща отговорност.

VI. МЕТОДИ И ПОДХОДИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПОЗИТИВНА ДИСЦИПЛИНА

1. Превантивни мерки

- Ясно формулирани правила в класната стая;
- Изграждане на рутинни дейности;
- Социално-емоционално обучение;
- Класови часове, посветени на ценности и поведение.

2. Поощрения и подкрепа

- Вербална похвала;
- Символични награди;
- Отбелязване на успехи;
- Позитивна обратна връзка.

3. Възстановителни практики

- Разговори и медиация;
- Анализ на поведението;
- Поправяне на нанесени щети;
- Изграждане на умения за разрешаване на конфликти.

VII. МЕРКИ ПРИ НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА

При нарушения се прилагат възпитателни, а не наказателни мерки, като:

- Индивидуален разговор;
- Среща с родител;
- Подкрепа от педагогически съветник или психолог;
- План за подобряване на поведението.

VIII. РАБОТА С УЧЕНИЦИ В РИСК

Училището разработва индивидуални стратегии за подкрепа на ученици в риск, включващи:

- Наблюдение и ранна интервенция;
- Работа с екип за подкрепа;
- Включване на външни специалисти при необходимост.

IX. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Ефективността на политиката се оценява чрез:

- Анализ на поведението и инцидентите;

- Обратна връзка от ученици, родители и учители;
- Годишни отчети и актуализация на политиката.

Х. УЧИЛИЩНА СРЕДА И ОРГАНИЗАЦИЯ

В ОУ „Ран Босилек“ е изградена и поддържана подкрепяща, сигурна и безопасна образователна среда, съобразена с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, подзаконовата нормативна уредба и вътрешните правила на училището. Организацията на училищния живот е целенасочено ориентирана към превенция на рисковото поведение, своевременно реагиране при възникнали затруднения и устойчиво партньорство с родителите.

1. Комуникация и работа с родители

В училището се осъществява системна и последователна комуникация с родителите чрез редовни родителски срещи, на които се насърчава присъствието и на двамата родители или законни представители. Графикът за провеждането им се утвърждава в началото на учебната година и обхваща целия учебен период.

За всяка родителска среща предварително се определят и оповестяват датата, часът и конкретен дневен ред с теми за обсъждане. Утвърдените дати и часове не се променят, което осигурява предвидимост, равнопоставеност и реална възможност за участие на родителите. При необходимост от допълнителни срещи или индивидуални разговори те се провеждат по установения в училището ред.

2. Организация на безопасността и контрола

За гарантиране на реда и сигурността в училищната сграда и прилежащите пространства са въведени и се прилагат ясни организационни мерки. По време на всяко междучасие се осъществяват дежурства от педагогически специалисти по утвърден и публично оповестен график, който се контролира от ръководството на училището.

Към настоящия момент в училището не са регистрирани сигнали за тормоз, агресия или асоциално поведение на ученици по време на междучасията или сутрешното дежурство.

Директорът независимо от официалното му работно време /от 7:30 ч./, ежедневно присъства в училището от 7:00 ч. като устойчива управленска практика през целия му професионален стаж. Това осигурява пряк контакт с ученици и родители в началото на учебния ден и възможност за навременна реакция при възникнали притеснения или организационни въпроси.

Училището разполага с функционираща система за видеонаблюдение с 50 камери, разположени в общите части и прилежащите пространства, която се използва с превантивна цел за гарантиране на сигурността, реда и защитата на учениците и персонала, в съответствие с нормативните изисквания.

2.3. Реакция при конфликти и напрежение

При възникване на конфликти или напрежение между ученици се прилага последователен възстановителен подход, включващ изясняване на ситуацията чрез разговори със засегнатите страни, насочване към спазване на правилата и взаимното уважение, както и целенасочена работа за възстановяване на позитивния психологически климат и предотвратяване на ескалация.

Медиацията и посредничеството се осъществяват без обвинения и стигматизация, с фокус върху възстановяване на отношенията, диалога и постигане на взаимно приемливи решения. В подкрепа на тези принципи в училището функционират:

- „Зала за комуникация“ – пространство за срещи и конфиденциални разговори;
- **Ученически парламент** – форма на ученическо самоуправление и активно участие;

- **Зала за дебати** – среда за развитие на аргументация и уважение към различното мнение;
- **Училищна библиотека** – културно-образователно пространство за развитие на четивна и емоционална култура.

Училището се ръководи от разбирането, че то е среда не само за обучение, но и за възпитание и личностно развитие, основана на уважение, диалог, емпатия, ясни и справедливо прилагани правила и доверие между училището и семейството.

XI. СЪПОСТАВКА МЕЖДУ ПОВЕДЕНЧЕСКИТЕ ПРОЯВИ, ВЪЗРАСТОВИТЕ ОСОБЕНОСТИ И ПРИЛАГАНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МОДЕЛ

Поведенческите прояви на учениците се анализират индивидуално и в контекста на възрастовите им особености.

По всеки подаден сигнал се работи своевременно чрез модел за превенция, ранна педагогическа намеса и подкрепа, насочен към навременно разпознаване и овладяване на поведенчески затруднения.

В рамките на прилагания модел на позитивна дисциплина училището съзнателно избягва подходи и практики, които могат да доведат до стигматизация на ученици, включително:

- етикетирание на дете чрез негативни определения;
- приписване на отделни поведенчески прояви като трайна характеристика на личността;
- внушения за необходимост от специализирана намеса без наличие на обективни и професионално установени основания.

В този смисъл училището отстоява принципната позиция, че предмет на педагогическа работа може да бъде конкретно поведение или ситуация, подлежаща на корекция чрез разговори, подкрепа и ясно поставени граници, но не и личността на детето. Детето не следва да бъде дефинирано или обозначавано като „проблем“ – нито в официална, нито в неформална комуникация, включително в затворени групи за общуване.

Подобни обобщаващи и персонализиращи изказвания са неприемливи от педагогическа и етична гледна точка, тъй като:

- опростяват сложни педагогически ситуации до едностранни оценки;
- създават риск от стигматизация, настройване и групово противопоставяне;
- противоречат на принципите на приобщаващото образование, на добрите нрави и на утвърдените съвременни педагогически практики.

В процеса на обучение и възпитание училището отчита, че адаптационните периоди, възрастовите особености и индивидуалните различия могат да бъдат съпътствани от временни поведенчески затруднения. Те се разглеждат като част от процеса на социално и емоционално израстване и се адресират чрез навременна педагогическа подкрепа, наблюдение и индивидуален подход от страна на класния ръководител, педагогическия съветник и преподавателите.

Работата е насочена не само към спазването на правилата за ред и поведение, но и към развитие на умения за разпознаване, назоваване и управление на емоции, като ключов елемент от позитивната дисциплина.

Акцентът е върху:

- осъзнаване на личните реакции и последствията от тях;
- овладяване на импулсивни реакции;
- изграждане на умения за уважителна и ефективна комуникация;
- конструктивно разрешаване на конфликти;
- развитие на емпатия и уважение към другите.

При необходимост се провеждат индивидуални разговори с учениците, както и срещи с родителите по установения ред, с цел съгласуване на подходи и подкрепящи послания между училищната и семейната среда.

Училището последователно прилага превантивен и подкрепящ модел, при който акцентът е върху развитие, обучение и изграждане на умения, а не върху санкциониране или стигматизация.

Основната цел е постигане на устойчив положителен ефект, стабилен климат в паралелките и гарантиране правото на всяко дете на спокойна и сигурна образователна среда.

Единични поведенчески прояви се разглеждат в контекста на процеса на социално и емоционално развитие, а не като устойчив модел на проблемно поведение. Подобни ситуации изискват педагогическо водене, диалог, последователност и подкрепа, тъй като административното или институционално „маркиране“ на детето би имало обратен и демотивиращ ефект.

4. Превенция на агресивно поведение – разговори и ключови послания към учениците

Превантивната дейност в училището е насочена към изграждане на умения за самоконтрол, уважение към правилата и отговорно поведение. В рамките на целенасочени разговори с учениците се акцентира върху следните основни послания:

- агресията не е приемлив начин за решаване на конфликти;
- всяко дете има право на спокойна и сигурна учебна среда;
- проблем може да бъде конкретно поведение, но не и личността на детето;
- търсенето на помощ от учител или педагогически съветник е израз на отговорност и зрялост.

Целта на тези дейности е превенция, осъзнаване на последствията и стабилизиране на училищната среда, а не наказание.

ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА НАПРЕЖЕНИЕ, КОНФЛИКТИ И ПОСТЪПИЛИ СИГНАЛИ

(модел на позитивна дисциплина, превенция и възстановителен подход)

I. Основни принципи

Процедурата се основава на принципите на:

- позитивната дисциплина;
- приобщаващото образование;
- индивидуалния педагогически подход;
- диалога и партньорството „училище – семейство – ученик“;
- защита на достойнството и психо-емоционалното благополучие на всяко дете.

Всяка мярка се обвързва с конкретно поведение, а не с личността на ученика, при стриктно спазване на Правилника за дейността на училището и възпитателната функция на педагогическите мерки и санкции.

Общи санкции спрямо цял клас не се прилагат, тъй като са демотивиращи и не водят до устойчива положителна промяна. Училището работи по модел на индивидуален, справедлив и възпитателен подход, съобразен с възрастовите и личностните особености на учениците.

II. ЕТАПИ НА ПРОЦЕСА

Стъпка 1: Първично споделяне и сигнализиране на класен ръководител

Процесът започва с:

- споделяне на притеснение, напрежение или конфликт от ученик или родител;
- уведомяване на класния ръководител като първо ниво на комуникация.

Целта на този етап е ранно разпознаване на проблема, без ескалация и без формализиране.

Стъпка 2: Проучване и събиране на информация от класен ръководител

Проучването на възникналото напрежение или конфликт се осъществява на първо място от класния ръководител, в рамките на неговите педагогически правомощия и отговорности.

Класният ръководител:

- събира първична информация за ситуацията;
- провежда разговори с учениците, ангажирани в случая;
- анализира конкретните поведенчески прояви и обстоятелствата, при които са възникнали;
- преценява дали ситуацията може да бъде разрешена в рамките на класната общност чрез педагогически разговори, ясни граници и възпитателни мерки.

Педагогическият съветник се включва само при необходимост, когато:

- възникналата ситуация не може да бъде ефективно разрешена на ниво класен ръководител чрез педагогически разговори и възпитателни мерки;
- се наблюдават повтарящи се, задълбочаващи се или ескалиращи поведенчески прояви;
- е налице емоционално напрежение, което изисква допълнителна професионална подкрепа;
- се налага медиация между ученици или между ученик и група;
- е необходимо подпомагане на процеса на комуникация с родителите;
- се изисква експертна оценка и консултация в рамките на превантивния и подкрепящ модел на училището.

Включването на педагогическия съветник има подкрепящ и консултативен характер и не цели формализиране или етикетизиране на ситуацията, а надграждане на педагогическата работа, когато това е обективно необходимо.

Този подход гарантира:

- бърза и адекватна реакция;
- избягване на ненужно формализиране на ситуации;
- ефективно използване на вътрешните ресурси на училището;
- запазване на доверието и авторитета на класния ръководител като ключова фигура в работата с учениците и родителите.

На този етап не се правят оценки и заключения, а се цели обективност и разбиране.

Стъпка 3: Индивидуални разговори с ученика/учениците

Индивидуалните разговори се провеждат задължително от класния ръководител, като педагогически специалист, който познава в най-голяма степен особеностите на учениците, динамиката в паралелката и спецификата на семейната среда. Това гарантира адекватност, последователност и доверие в процеса.

При необходимост, и след преценка на класния ръководител, в разговорите може да бъде включен и педагогически съветник с подкрепяща и консултативна функция.

Индивидуалните разговори се провеждат:

- с ученика/учениците, пряко ангажирани в ситуацията;
- в спокойна, подкрепяща и конфиденциална среда, която осигурява чувство за сигурност и уважение/зала за комуникация

Фокусът на разговорите е върху:

- осъзнаване на конкретното поведение и неговите последици за самия ученик и за другите;
- насърчаване на поемане на лична отговорност, без обвинения и морализиране;
- анализ на причините за поведението и емоционалните състояния, които го предизвикват;

- търсене и договаряне на алтернативни, социално приемливи и конструктивни начини за реакция;
- възстановяване на диалога и чувството за принадлежност към класната общност.

Разговорите се водят в дух на уважение, емпатия и подкрепа, с ясни послания за граници и очаквания, като целта не е санкция, а възпитателно въздействие, саморефлексия и положителна промяна в поведението.

Критерии за преминаване към следващ етап

След провеждане на индивидуалните разговори с ученика/учениците и при активното участие на класния ръководител, се прави оценка на ефекта от предприетите действия. Преминаване към следващ етап от процедурата се предприема само при наличие на един или повече от следните критерии:

- липса на устойчива положителна промяна в поведението след проведените разговори;
- повторемост на сходни поведенчески прояви в кратък период от време;
- наличие на ескалиращо напрежение или риск от задълбочаване на конфликта;
- затруднения на ученика в осъзнаването на последствията от поведението въпреки проведената работа;
- нарушаване на психологическия климат в паралелката или засягане на чувството за сигурност на други ученици;
- необходимост от по-широка координация между училището и семейството;
- преценка на класния ръководител, че ситуацията надхвърля възможностите за ефективно разрешаване на този етап и изисква включване на допълнителни ресурси.

При наличие на положителна динамика, подобряване на поведението и възстановяване на диалога, процесът може да остане на този етап, като се премине към наблюдение и подкрепа без допълнително формализиране.

Преминаването към следващ етап се осъществява поетапно, аргументирано и съобразено с конкретната ситуация, **като водещ принцип остава интересът и благополучието на детето и класната общност.**

Преход към срещи с родителите

След проведените индивидуални разговори с ученика/учениците и при преценка, че е необходима по-широка координация между училището и семейството, се преминава към следващ етап – срещи и разговори с родителите.

Този преход се осъществява с разбирането, че родителите са естествени партньори на училището и ключов фактор в подкрепата на детето. Подхожда се с уважение, добронамереност и вяра, че всяко семейство желае най-доброто за своето дете, дори когато преживява трудности или несигурност.

Целта на срещите не е търсене на вина или налагане на решения, а:

- споделяне на наблюдения и факти в спокоен и професионален тон;
- изграждане на общо разбиране за ситуацията;
- съгласуване на подкрепящи подходи и послания между училищната и семейната среда;
- създаване на атмосфера на доверие, в която всяка страна се чувства чута и уважена.

Училището изхожда от убеждението, че устойчивата промяна се постига чрез сътрудничество, а не чрез противопоставяне, и че срещите с родителите са възможност за укрепване на партньорството „училище – семейство“ в интерес на детето.

Стъпка 4: Срещи и разговори с родителите

След проведената индивидуална работа с ученика/учениците се организират срещи и разговори с родителите, които се разглеждат като съществен и незаменим елемент от

партньорството между училището и семейството и като ключов фактор за постигане на устойчива положителна промяна.

В хода на тези срещи училището не се ръководи от мнения, интерпретации, слухове или субективни оценки, изразени от отделни лица, а изключително от обективно установени факти, преки педагогически наблюдения и професионален анализ на конкретната ситуация.

Позицията на училището се формира въз основа на:

- конкретни поведенчески прояви, наблюдавани в училищната среда;
- информация, събрана чрез пряк контакт и разговори с учениците;
- професионалната преценка на педагогическите специалисти, работещи с паралелката;
- принципите на позитивната дисциплина, приобщаващото образование и педагогическата етика.

Не се допуска вземане на решения или формиране на изводи на база:

- изказвания от типа „някой каза“;
- интерпретации, предадени чрез трети лица;
- емоционални реакции или непроверена информация;
- обсъждания в неформални или затворени комуникационни канали.

В рамките на срещите с родителите:

- се представя обективна, конкретна и балансирана информация за ситуацията, основана на факти и педагогически анализ, без етикетиране, обвинения или персонализиращи оценки;
- ясно се разграничават поведението и действията от личността на детето;
- се описва контекстът, в който е възникнала ситуацията, както и предприетите до момента педагогически действия;
- се споделят силните страни, положителните качества и ресурсите на детето като основа за надграждане и развитие;
- се обсъждат възрастовите и индивидуалните особености, които могат да влияят върху поведението;
- се изслушва позицията на родителите, техните наблюдения и притеснения в дух на взаимно уважение, толерантност и открит диалог;
- се търси общо разбиране за причините и механизмите на възникналото напрежение;
- се договарят съгласувани и последователни подходи за подкрепа на детето както в училищната, така и в семейната среда;
- се формулират ясни очаквания, правила, граници и подкрепящи послания към ученика;
- при необходимост се обсъждат възможности за допълнителна подкрепа, без прибързани заключения и ненужно формализиране.

Родителите се включват в процеса като партньори, а не като страна в конфликт, с разбирането, че ефективното разрешаване на възникнали трудности изисква двустранна ангажираност, последователност и готовност за сътрудничество.

Срещите се провеждат в атмосфера на доверие, добронамереност и вяра в потенциала на детето, като основната цел не е търсене на вина, а съвместна, целенасочена и отговорна работа за постигане на положителна и устойчива промяна в интерес на детето и класната общност.

Критерии за приключване на Стъпка 4 и преминаване към следващ етап

След провеждане на срещите и разговорите с родителите, училището извършва обобщен анализ на ситуацията и предприетите до момента действия. Приключването на Стъпка 4 и

преминаването към следващ етап се осъществява поетапно и аргументирано, като се отчитат следните критерии и условия:

- проведени са срещи с родителите в атмосфера на уважение, диалог и партньорство;
 - представена е обективна, проверена и балансирана информация за ситуацията, основана на факти и педагогически наблюдения;
 - постигнато е общо разбиране между училището и родителите относно характера на проблема, без етикети и персонализиране;
 - договорени са конкретни, ясни и последователни подходи за подкрепа на ученика в училищна и семейна среда;
 - формулирани са очаквания, правила и граници, разбрани и приети от всички страни;
 - отчетена е готовност за сътрудничество и активна ангажираност от страна на родителите.
- Училището изрично подчертава, че всеки отделен случай изисква време за наблюдение, анализ и проследяване, както и възможност предприетите мерки да дадат реален резултат. Устойчива промяна в поведението не може и не следва да се очаква моментално, а е процес, който се развива във времето.

В този контекст очакванията на родителите следва да бъдат:

- реалистични и съобразени с възрастовите и индивидуалните особености на детето;
- насочени към постепенно подобрене, а не към незабавни резултати;
- основани на разбирането, че промяната изисква последователност, подкрепа и търпение;
- съобразени с педагогическия характер на предприетите мерки, а не с наказателна логика.

Преминаване към следващ етап се предприема, когато:

- е необходимо допълнително надграждане на подкрепата;
- се налага по-дългосрочно наблюдение и проследяване на ефекта;
- договорените мерки не водят до очакваната положителна промяна в рамките на разумен период;
- ситуацията изисква включване на допълнителни ресурси или форми на подкрепа.

При наличие на положителна динамика и стабилизиране на ситуацията, процесът може да премине към етап на наблюдение, обратна връзка и поддържане на постигнатото, без допълнително формализиране.

Стъпка 5: Определяне, прилагане и проследяване на педагогически мерки

При необходимост, и след анализ на проведените разговори и срещи, се пристъпва към определяне и прилагане на педагогически мерки. Те се разглеждат като подкрепящ инструмент в рамките на позитивната дисциплина, а не като санкция, и имат за цел корекция на конкретно поведение, развитие на умения и стабилизиране на училищния климат.

1. Принципи при определяне на педагогическите мерки

Педагогическите мерки:

- са насочени към конкретно поведение или ситуация, а не към личността на ученика;
- имат възпитателен и развиващ характер, а не наказателна функция;
- са съобразени с възрастта, личностните особености и индивидуалните потребности на ученика;
- имат ясно формулирана цел, очакван ефект и критерии за оценка;
- отговарят на изискванията на Правилника за дейността на училището и действащата нормативна уредба.

2. Роля на класния ръководител

Класният ръководител има водеща роля в процеса на прилагане на педагогическите мерки като педагогически специалист, който:

- познава най-добре ученика, динамиката в паралелката и особеностите на семейната среда;
- осъществява ежедневен контакт с ученика;
- проследява изпълнението и ефекта от договорените мерки;
- поддържа активна и последователна комуникация с родителите.

Доверието към класния ръководител е основен принцип, тъй като той е ключова фигура за устойчивостта и ефективността на предприетите действия.

3. Партньорство между училището и семейството

Педагогическите мерки се прилагат в условията на партньорство между училището и семейството, като:

- мерките се обсъждат и съгласуват с родителите;
- се търси единно и последователно послание към ученика;
- да се проявява толерантност и подкрепа към всички деца;
- се насърчава подкрепяща среда както в училище, така и у дома;
- се поддържа открита и регулярна комуникация.

Родителите се включват като активни съмишленици, а не като наблюдатели или страна в конфликт.

4. Подкрепяща среда от родители за родители

В рамките на прилагания модел на позитивна дисциплина училището насърчава родителската общност в паралелката да функционира като подкрепяща среда, основана на взаимно уважение, приемане и споделена отговорност.

Родителите се насърчават:

- да приемат различията между децата и семействата в паралелката;
- да проявяват разбиране и толерантност към индивидуалните особености на всяко дете;
- да обменят идеи, добри практики и подкрепящи стратегии за възпитание;
- да си съдействат и съветват взаимно в дух на добронамереност и уважение.

Този подход допринася за изграждане на сплотена родителска общност, която подкрепя училищните усилия и създава по-стабилна и сигурна среда за всички деца.

Комуникиране и прилагане на мерките

Мерките:

- се комуникират ясно, разбираемо и последователно с ученика, като се разясняват целта им, очакваното поведение и смисълът от тяхното прилагане; това се осъществява съвместно от класния ръководител и родителите, с цел гарантиране на единно, подкрепящо и последователно послание в училищната и семейната среда;
- се представят на родителите по ясен, професионален и обективен начин, с акцент върху подкрепата и развитието на детето;
- се прилагат последователно и с постоянство както от страна на класния ръководител, така и от страна на родителите, с цел осигуряване на устойчивост, предвидимост и яснота в изискванията към ученика;
- не се използват като средство за натиск, заплаха или публично противопоставяне, нито спрямо ученика, нито в комуникацията между родители, като се избягва обсъждането им в публични, неформални или затворени групи;
- се прилагат при стриктно спазване на принципите на конфиденциалност и защита на личното достойнство на детето, като информацията за мерките, поведението и напредъка се споделя единствено с пряко ангажираните страни и само с цел подкрепа и развитие;
- не се използват за сравнение между ученици или семейства, тъй като всяко дете има индивидуален темп на развитие, различни потребности и личностни ресурси;

- се придружават от позитивна обратна връзка и признаване на напредъка, включително при малки, но значими стъпки, с цел насърчаване на мотивацията, самоувереността и отговорното поведение на ученика;
- насърчават се и се открояват положителните промени, дори когато те са постепенни и изискват време;
- се извършва системно наблюдение от страна на класния ръководител и педагогическите специалисти, работещи с паралелката, с цел проследяване на ефекта и навременна корекция при необходимост.

6. Корекция и допълване на мерките

При необходимост, след анализ на ефекта от прилаганите педагогически мерки, училището предприема корекция, допълване или надграждане на договорените действия.

В този процес:

- мерките могат да бъдат коригирани, допълнени или надградени, когато първоначално договорените действия не водят до очаквания ефект или когато настъпят промени в поведението и ситуацията;
- подходът се адаптира спрямо развитието на конкретния случай, като се отчитат динамиката на взаимоотношенията, възрастовите и индивидуалните особености на ученика;
- се избягва механичното прилагане на едни и същи действия при различни обстоятелства, като всяка ситуация се разглежда индивидуално и в контекст;
- се търси баланс между последователност и гъвкавост в педагогическия подход.

Корекцията и допълването на мерките се извършват в диалог с ученика и родителите, при зачитане на мнението на всички ангажирани страни и с фокус върху индивидуалния напредък, развитието на умения и устойчивата положителна промяна.

7. Отчитане, анализ, корекция и цел на прилаганите педагогически мерки

Отчитането и анализът на приложените педагогически мерки и съпътстващите дейности са неразделна част от процеса на позитивна дисциплина и основна гаранция за неговата ефективност, устойчивост и развитие.

7.1. Отчитане и анализ на мерките и предприетите дейности

В рамките на този етап:

- се извършва системно проследяване на поведението, взаимоотношенията и емоционалното състояние на ученика;
- анализира се ефектът от предприетите мерки както върху конкретното поведение, така и върху общия климат в паралелката;
- отчитат се постигнатите положителни резултати, както и възникналите затруднения и предизвикателства;
- събира се обратна връзка от ученика, родителите и педагогическите специалисти, работещи с паралелката;
- оценява се устойчивостта на положителните промени във времето, а не само моментният ефект.

Целта на този етап не е формално отчитане, а осъзнат педагогически анализ, който подпомага вземането на адекватни решения, усъвършенстването на практиките и изграждането на стабилна, подкрепяща и сигурна училищна среда.

7.2. Корекция и допълване на мерките

При необходимост, след анализ на ефекта от приложените мерки, училището предприема корекция, допълване или надграждане на педагогическите действия, като:

- мерките могат да бъдат коригирани, допълнени или разширени, когато първоначално договорените действия не водят до очаквания резултат;
- педагогическият подход се адаптира спрямо развитието на конкретната ситуация, динамиката на поведението и индивидуалния напредък на ученика;
- се избягва механичното прилагане на едни и същи действия при различни обстоятелства, като всяка ситуация се разглежда индивидуално и в контекст.

Корекцията на мерките се извършва в диалог с ученика и родителите, при спазване на принципите на доверие, партньорство и подкрепа.

7.3. Цел на прилаганите педагогически мерки

Основната цел на педагогическите мерки е:

- развитие на умения за самоконтрол, отговорност и осъзнато поведение;
- подкрепа на социалното и емоционалното израстване на ученика;
- изграждане на доверие, чувство за сигурност и принадлежност;
- постигане на устойчив положителен ефект върху поведението и взаимоотношенията в паралелката.

Стъпка 5: Определяне и прилагане на педагогически мерки

При необходимост, след анализ на конкретната ситуация и проведените разговори, се определят педагогически мерки като част от подкрепящия и възпитателен подход на училището.

Принципи при определяне на педагогическите мерки

Педагогическите мерки:

- са насочени към конкретно поведение или конкретна ситуация, а не към личността на ученика, като ясно се разграничават действията от детето;
- имат възпитателен, подкрепящ и развиващ характер, а не наказателна функция, с фокус върху учене от преживяното;
- са съобразени с възрастта, индивидуалните особености, емоционалното развитие и личностните ресурси на ученика;
- имат ясно формулирана цел, очакван резултат и критерии за проследяване на ефекта;
- съответстват на Правилника за дейността на училището, действащата нормативна уредба и принципите на позитивната дисциплина.

Комуникиране и прилагане на мерките

Мерките:

- се комуникират ясно, разбираемо и последователно с ученика, като му се разяснява целта им, очакваното поведение и смисълът от тяхното прилагане;
- се разясняват съвместно от класния ръководител и родителите, с цел осигуряване на единно, подкрепящо и последователно послание в училищната и семейната среда;
- се представят на родителите по ясен, професионален и обективен начин, без етикетиране и обвинения;
- се прилагат последователно и с постоянство както от страна на класния ръководител, така и от страна на родителите, за да се осигури предвидимост и сигурност за ученика;
- не се използват като средство за натиск, заплаха или публично противопоставяне, нито спрямо ученика, нито в комуникацията между родители;
- се прилагат при стриктно спазване на конфиденциалността и защитата на личното достойнство на детето;

- не се използват за сравнение между ученици или семейства, тъй като всяко дете има индивидуален темп на развитие;
- се придружават от позитивна обратна връзка, като се насърчават и открояват положителните промени, дори когато са постепенни;
- се наблюдават системно от класния ръководител и педагогическите специалисти, работещи с паралелката.

ИНФОРМИРАНЕ И КООРДИНАЦИЯ СЛЕД ПРИЛАГАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ МЕРКИ

СЛЕД РЕАЛИЗИРАНЕТО НА СЪПКА 5: ОПРЕДЕЛЯНЕ, ПРИЛАГАНЕ И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ МЕРКИ, КЛАСНИЯТ РЪКОВОДИТЕЛ ИНФОРМИРА В ПИСМЕН ВИД ДИРЕКТОРА НА УЧИЛИЩЕТО И ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТНИК ЗА:

- предприетите педагогически мерки;
- начина на тяхното прилагане;
- резултатите от наблюдението и проследяването;
- извършения анализ на ефекта от мерките.

В зависимост от постигнатите резултати, динамиката на поведението и необходимостта от корекция, допълване или надграждане на мерките, се търси допълнителна подкрепа и съдействие чрез координирана екипна работа с участието на:

- председателите на ЕКК (Екип за ключови компетентности / екип за подкрепа);
- педагогическия съветник;
- директора на училището.

Целта на тази координация е:

- **осигуряване на професионална подкрепа за класния ръководител;**
- **вземане на информирани и обосновани решения;**
- **гарантиране на последователност и единен подход;**
- **недопускане на формализиране или прибързани решения.**

При необходимост процедурата продължава по предварително набелязаните и съгласувани стъпки, като се спазват принципите на позитивната дисциплина, индивидуалния подход и партньорството между училището и семейството.

Всички последващи действия се предприемат поетапно, аргументирано и в интерес на детето, с фокус върху подкрепата, развитието и устойчивото подобряване на поведението и училищния климат.

Съпка 6: Последваща среща – ученици – родители – класен ръководител

След прилагането на договорените педагогически мерки се провежда последваща среща с участието на ученика/учениците и родителите, с цел оценка и надграждане на предприетите действия.

В рамките на срещата се извършва:

- анализ на постигнатия ефект от приложените мерки;
- обсъждане на положителните промени, напредъка и усилията на ученика;
- идентифициране на оставащи трудности или нововъзникнали предизвикателства, ако има такива;
- оценка на адекватността на предприетите подходи;
- корекция или надграждане на мерките, когато това е необходимо.

Срещата се провежда в атмосфера на уважение, диалог и партньорство, като фокусът остава върху развитието, подкрепата и устойчивата положителна промяна.

Съпка 7: Допълнителни действия при необходимост

При необходимост и при преценка, че ситуацията изисква по-широка или по-задълбочена подкрепа, училището може да предприеме допълнителни действия, включително:

- включване на педагогически съветник с консултативна и подкрепяща функция;
- индивидуални консултации с ученика;
- групови тренинги за развитие на социални и емоционални умения;
- включване на външен лектор или специалист по теми като:
 - ✓ управление и разпознаване на емоции;
 - ✓ ненасилствена комуникация;
 - ✓ превенция на агресията;
 - ✓ работа в екип, емпатия и уважение към различието.

Тези дейности имат превантивен и развиващ характер и не се разглеждат като санкция, а като ресурс за подкрепа и обучение.

Стъпка 8: Наблюдение и устойчивост

След приключване на активната фаза на работа:

- поведението и взаимоотношенията се наблюдават системно във времето;
- проследява се устойчивостта на постигнатите резултати, а не само моментният ефект;
- осигурява се регулярна обратна връзка към ученици и родители до края на учебната година;
- при необходимост се правят допълнителни корекции или надграждане на подходите;
- осигуряване на дългосрочна стабилност, сигурност и позитивен климат в паралелката, а не краткотрайно „потушаване“ на напрежението.

Разрешаването на възникнал проблем или конфликт в училищна среда изисква време, търпение и последователност. Това не е еднократен акт, а процес, в който училището поема отговорност да наблюдава, анализира, подкрепя и насочва, без прибързани решения и без формализиране.

В този период училището:

- събира и анализира информация;
- проследява поведението и взаимоотношенията;
- прилага и оценява ефекта от договорените педагогически мерки;
- коригира и надгражда подходите при необходимост.

Този процес се осъществява в партньорство с родителите и учениците, а при по-сложни случаи – и с участието на външни специалисти, когато това е в интерес на детето и училищната общност. **Целта не е бързо „затваряне“ на случая, а реално решаване на ситуацията и постигане на устойчива положителна промяна.**

Изключително важна в този процес е подкрепата, а не обвинението; промяната в поведението, а не наказанието/санкцията; разбирането, а не етикетизирането. Поведението на детето се разглежда като сигнал за нужда от подкрепа, насочване и развитие, а не като характеристика на личността.

Това разбиране следва да бъде споделено и осъзнато от родителите, учениците и педагогическите специалисти, тъй като успешната промяна е възможна само при общо усилие и единен подход. **Училищната среда не допуска противопоставяне, публично обсъждане или стигматизация, а насърчава диалога, съпричастността и взаимното уважение.**

Всяко дете има нужда от:

- подкрепа и приемане;
- разбиране и търпение;
- ясни правила и последователност;

- възможност да се учи от грешките си;
- вяра от страна на възрастните, че промяната е възможна.

Задачата на училището и семейството е заедно да създадат условия, в които детето да израства като отговорна, уверена и социално зряла личност, в сигурна и подкрепяща образователна среда.

III. Относно жалби и институционална намеса

Училището приема всеки подаден сигнал с внимание и професионална отговорност. Няма „маловажни“ сигнали – всеки случай подлежи на:

- проучване;
- анализ на факти и обстоятелства;
- проследяване във времето;
- оценка на ефекта от предприетите действия.

Всеки писмен сигнал, жалба или институционална намеса неминуемо поражда напрежение, тревожност и усещане за несигурност в училищната общност – сред учениците, родителите и педагогическите специалисти. Макар да са законово регламентиран инструмент, подобни действия често затрудняват диалога и могат да доведат до повишено напрежение не само за конкретното дете и неговото семейство, но и за останалите деца и родители в паралелката.

Училището отчита, че всяка подобна ситуация се отразява върху цялата класна общност. **Начинът, по който възрастните говорят за даден проблем, как го интерпретират и споделят, има пряко отражение върху децата, върху техните нагласи, отношения и чувство за сигурност.** Поради това ролята на останалите родители в паралелката е също значима.

Родителите носят отговорност не само към собственото си дете, но и към общия климат в паралелката, тъй като:

- децата възприемат и повтарят нагласите, оценките и отношението на възрастните;
- публичното обсъждане, коментиране или етикетирание на други деца влияе негативно върху взаимоотношенията между учениците;
- напрежението между родители често се пренася директно в детските отношения.

В този контекст училището насърчава родителите:

- да проявяват разбиране и търпение към различията между децата;
- да въздържат децата си от участие в конфликти, изолиране, слухове или противопоставяния;
- да подкрепят посланията за уважение, толерантност, диалог и ненасилие;
- да възпитават собствените си деца в емпатия, приемане и отговорно поведение.

РЪКОВОДСТВОТО НА ОУ „РАН БОСИЛЕК” ИЗХОЖДА ОТ РАЗБИРАНЕТО, ЧЕ ВСЕКИ СЛУЧАЙ Е РАЗЛИЧЕН, ВАЖЕН И ИЗИСКВА РАЗЛИЧНО ВРЕМЕ ЗА РАБОТА, АНАЛИЗ И ПОДКРЕПА.

ДЕЦАТА СЕ РАЗВИВАТ С РАЗЛИЧНО ТЕМПО, СЕМЕЙСТВОТА ИМАТ РАЗЛИЧНИ ВЪЗПИТАТЕЛНИ МОДЕЛИ, А УСТОЙЧИВИТЕ ПРОМЕНИ НЕ СЕ СЛУЧВАТ МОМЕНТАЛНО.

Практиката показва, че много родители изпитват трудност да приемат наблюдавани поведенчески проблеми или затруднения при собственото си дете. Това е естествена реакция, породена от грижа и тревога. **В този процес:**

- подкрепата е по-важна от обвинението;
- промяната е по-важна от санкцията;
- разбирането е по-важно от етикета.

Ролята на училището не се изчерпва с прилагането на правила или формални процедури. Ролята на училището е да поеме отговорност, да изгради доверие и да не се отказва от нито един случай и от нито едно дете, **независимо от трудностите, времето или предизвикателствата, които процесът изисква.**

Екипът на ОУ „Ран Босилек” ясно и категорично заявява, че вярва във възможността за промяна и развитие и че ще работи съвместно с родителите – стъпка по стъпка, с постоянство, търпение и професионализъм. Това означава готовност за диалог, за корекции на подходите, за споделяне на наблюдения, за търсене и прилагане на най-добрите решения, дори когато пътят е дълъг и изисква време.

Тази работа не се извършва едностранно. Тя изисква единство и последователност между учители, родители и ученици. Учителите носят отговорността да бъдат опора, пример и коректив, родителите – партньори и съмишленици, а съучениците – част от общност, в която се изграждат ценности като приемане, уважение и съпричастност.

Важно е всички участници в училищния живот да осъзнаят, че поведенческите трудности не определят личността на детето, а са сигнал за нужда от подкрепа, насочване и време. Публичното заклеимяване, отхвърлянето или изолацията не водят до решение – те задълбочават проблема и разрушават доверието.

В ОУ „Ран Босилек” вярваме, че всяко дете има право да бъде разбрано, подкрепено и водено, а не изоставено или определяно чрез грешките си. Промяната в поведението е процес, който изисква последователност, общи усилия и вяра, че развитието е възможно, когато около детето има възрастни и връстници, които не се отказват от него.

Към родителите посланието е ясно: училището не е срещу вас, А ЗАЕДНО С ВАС. Към учителите – че тяхната роля е решаваща и значима. Към съучениците – че те също имат силата да бъдат част от решението чрез уважение, подкрепа и човечност.

Само чрез обща отговорност, доверие и съвместна работа може да бъде постигната целта, която стои над всичко – благополучието, сигурността и развитието на всяко дете, както и изграждането на училище като истинска общност, в която никой не остава сам.

Крайна и водеща цел: благополучието, сигурността и развитието на всяко дете, както и запазването на здравословен климат в паралелката.

В този смисъл живата комуникация и личните срещи остават най-ефективният инструмент за превенция, разбиране и устойчиво разрешаване на възникнали ситуации. Само чрез открит диалог, съпричастност и споделена отговорност между училището, родителите и децата могат да се постигнат трайни и положителни резултати за цялата училищна общност.

Административните процедури и сигналите до външни институции следва да бъдат крайна мярка, прилагана единствено когато всички възможности за диалог, партньорство и вътрешно разрешаване на възникналата ситуация са изчерпани, когато липсва съдействие или е налице реално бездействие, възпрепятстващо защитата на интересите на детето.

Училището изхожда от разбирането, че формалните механизми, макар и необходими в определени случаи, не могат да заменят човешкия контакт, доверието и споделената отговорност. Напротив – прибързаното преминаване към административни процедури често води до формализиране на проблема, задълбочаване на напрежението и отдалечаване на страните от устойчиво решение.

В този смисъл живата комуникация, личните срещи и откритият диалог остават най-ефективният и смислен инструмент за превенция, за навременно овладяване на напрежението и за постигане на трайни положителни резултати. Именно чрез тях се

изграждат доверие, взаимно разбиране и реални възможности за подкрепа и промяна – в интерес на детето и на училищната общност като цяло.

IV. Училището като пространство за осъзнаване, доверие, екипност, развитие и ново начало

Този раздел отразяваме философията на училището за работа с учениците и семействата – като общност, която подкрепя, развива и вярва във възможността за положителна промяна и ново начало за всяко дете.

Това е основата, върху която се изгражда политиката за позитивна дисциплина – не като система от санкции, а като цялостен подход към детето, семейството и училищната общност.

Смислови акценти на подхода

Това разбиране се основава на следните взаимосвързани ценности:

Осъзнаване – поставя началото отвътре: от личната отговорност, саморефлексията и разбирането на собствените действия и емоции. Училището насърчава децата да осмислят поведението си и да се учат от преживяното, а не да бъдат определяни или ограничавани чрез него.

Доверие – ключово и незаменимо условие за всяка положителна промяна. Доверието между ученици, учители и родители създава сигурна среда, в която може да се говори открито, да се греша без страх и да се търсят решения без обвинения и противопоставяне.

Екипност – ясно заявява партньорството между училище, родители и ученици.

Устойчивите резултати не са плод на едностранни действия, а на съвместни усилия, споделена отговорност и обща посока. Всеки участник в училищната общност има роля и принос в процеса.

Развитие – фокус върху процеса, а не върху санкцията. Училището работи за изграждане на умения, ценности и социална зрялост, като приема, че развитието е постепенен процес, който изисква време, търпение и последователност.

Ново начало – най-силното послание за надежда, приобщаване и вяра. **Всяко дете има право да бъде разглеждано в актуалния момент на своето развитие, без тежестта на минали грешки, с възможност да започне отново – подкрепено, прието и насърчено.**

✓ **Защо екипът счита, че този подход работи отлично**

- **ОСЪЗНАВАНЕТО ПОСТАВЯ ОСНОВАТА ЗА ВЪТРЕШНА ПРОМЯНА, А НЕ ЗА ВЪНШНО ПОДЧИНЕНИЕ.**

- **ДОВЕРИЕТО ПРАВИ ВЪЗМОЖЕН ДИАЛОГА И РЕАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО.**

- **ЕКИПНОСТТА ОБЕДИНЯВА УСИЛИЯТА НА УЧИЛИЩЕ, РОДИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ ОКОЛО ОБЩА ЦЕЛ. СПЛОТЯВА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ.**

- **РАЗВИТИЕТО ИЗМЕСТВА ФОКУСА ОТ НАКАЗАНИЕТО КЪМ ИЗГРАЖДАНЕТО НА УМЕНИЯ.**

- **НОВОТО НАЧАЛО ДАВА ШАНС, НАДЕЖДА И МОТИВАЦИЯ – БЕЗ СТИГМАТИЗАЦИЯ И ПРЕДУБЕЖДЕНИЯ.**

Силата на тази структура

Тази структура е особено ефективна, защото:

- първо ясно заявява кои сме и как мислим като училищна общност;
- обяснява защо и как действваме в конкретни ситуации;
- говори еднакво убедително на родители, учители и институции;
- не звучи защитно или назидателно, а зряло, уверено и отговорно;
- утвърждава позитивната дисциплина като ценностна, а не репресивна политика.

Така училището се заявява като място, в което всяко дете е видяно, подкрепено и насочено, а не определяно чрез трудностите си – място, което не се отказва, а върви с детето и семейството по пътя на промяната и развитието.

Процесът по разрешаване на напрежение и конфликти изисква време, последователност, търпение и активното участие на всички страни. Устойчивите резултати в образователната среда не се постигат чрез налагане, а чрез подкрепа, яснота, професионализъм и вяра в детето

ПОЗИТИВНАТА ДИСЦИПЛИНА – ОСНОВА ЗА КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ

Позитивната дисциплина е неразделна част от качествено образование. Тя не се изчерпва със спазването на правила или с реакцията при нарушения, а представлява цялостен педагогически подход за възпитание, изграждане на ценности и развитие на социални, емоционални и граждански компетентности.

Ясно формулираните правила създават предвидима и сигурна среда, в която всеки ученик познава своите права, отговорности и очакваните модели на поведение. Когато тези правила се прилагат последователно, справедливо и с уважение към личността на детето, те се превръщат не просто в средство за поддържане на реда, а във важен инструмент за възпитание и изграждане на самодисциплина.

Възпитанието е основният път към устойчивата дисциплина. Чрез ежедневиия личен пример на ръководен екип, педагогическите специалисти, партньорството с родителите и активното участие на учениците се формира училищна култура, основана на уважение, доверие, отговорност и взаимопомощ. В такава среда дисциплината се възприема като вътрешно убеждение, а не като външно наложено изискване.

Ефективното прилагане на позитивната дисциплина води до конкретни резултати – намаляване на конфликтите и агресивните прояви, подобряване на училищния климат, повишаване на мотивацията за учене, намаляване на отсъствията, по-добра ангажираност на учениците и по-активно партньорство с родителите. Създават се условия за пълноценно личностно развитие, социално-емоционално благополучие и успешна образователна реализация на всяко дете.

По този начин позитивната дисциплина се превръща в един от основните фактори за повишаване качеството на образованието. Качеството не се измерва единствено чрез учебните резултати, а и чрез способността на училището да изгражда личности с ценности, самоконтрол, уважение към другите, умения за сътрудничество и готовност за активно участие в обществения живот. Именно съчетаването на качествено обучение, целенасочено възпитание и позитивна дисциплина превръща училището в сигурна, подкрепяща и развиваща образователна общност, в която всяко дете има възможност да разгърне своя потенциал.

Училищната политика за утвърждаване на позитивна дисциплина за учебната 2026/2027 година утвърждава разбирането, че устойчивият ред в училище се постига не чрез страх и формално подчинение, а чрез ясни граници, последователност, доверие, личен пример и споделена отговорност. Тя поставя детето в центъра на педагогическото взаимодействие и същевременно защитава правото на цялата училищна общност на спокойна, сигурна и уважителна среда.

Силата на модела е в съгласуваните действия на класния ръководител, педагогическите специалисти, педагогическия съветник, училищното ръководство, родителите и самите ученици. Когато правилата са разбираеми, реакциите са справедливи и предвидими, а

комуникацията е навременна и уважителна, конфликтът може да се превърне във възможност за учене, възстановяване на отношенията и личностно израстване.

ОУ „Ран Босилек“ – Габрово приема позитивната дисциплина като дългосрочен ангажимент към качеството на училищния живот. Политиката подлежи на наблюдение, анализ и актуализация съобразно реалните потребности на учениците и училищната общност, като стремежът е всяка следваща педагогическа стъпка да води към повече осъзнаване, доверие, екипност, развитие и възможност за ново начало.

Осъзнаване → Доверие → Екипност → Развитие → Ново начало

Разработили училищната политика за учебната 2026/2027г:

1. Нина Митева – Директор на ОУ „Ран Босилек”
2. Невена Стоенчева – Педагогически съветник
3. Галина Начева – Заместник-директор по учебната дейност